

TÜRK ESKİÇAĞ BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

HABERLER

2019-2020 / Sayı: 45

Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü Haberler
Sayı: 45 (2019-2020)

ISSN 1308-2078

Editörler
Meltem Doğan-Alparslan
Aşkın Özdizbay
Tolga Pelvanoğlu

Sayfa Düzenlemesi
Zero Prodüksiyon Ltd.

Yazılar kaynak gösterilmek şartıyla kullanılabilir.
1996-2016 Ocak-Mayıs aylarında yılda iki kez yayınlandı.
2018'den itibaren yılda bir kez yayınlanır.

TÜRK ESKİÇAĞ BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Uluslararası Akademiler Birliği Muhabir Üyesi
Corresponding Member of the International Union of Academies

Baskı
Matsis Matbaa Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Tevfikbey Mah. Dr. Ali Demir Cad. No: 51 Sefaköy/İstanbul.
Tel : +90 (212) 624 21 11 (pbx) Fax : +90 (212) 624 21 17
Sertifika No: 40421

Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü
İstiklâl Cad. Merkez Han, No: 181 Kat: 2
34435 Beyoğlu-İSTANBUL

E-mail:
haberler@turkinst.org
doganmel@istanbul.edu.tr
ozdizbay@istanbul.edu.tr
tolga.pelvanoglu@istanbul.edu.tr

www.turkinst.org

İÇİNDEKİLER

Editörden	1
Başyazı	
Letoon Kutsal Alanı Pişmiş Toprak Figürinleri Işığında Tanrılar ve Kültürler	2
Anı Yazısı	
Haluk Hocamızın Ardından	11
Kitap Tanıtımları	
Yiğit, T. – A. Özcan – K. Kıymet, <i>Hitit İmparatorluk Dönemi Kaya Anıtları</i> , Ankara, 2016 (Özer, B.)	14
Bilgin, T., <i>Officials and Administration in the Hittite World</i> , Berlin-Boston, 2018 (Pelvanoğlu, T.)	15
Özyıldırım, M. – A.S. Canavello, <i>Cilicia'da Yahudiler</i> , Ankara, 2019 (Yeğin, Y.)	17
Arkeoloji Dünyasından	
Kayıp Hitit Majik Ritüelleri (Kaynar, F.)	20
III. Hattuşili'nin Kuzey Anadolu Politikası: Nerik ve Hakmiş (Bozgun, Ş.)	25
Anadolu'dan, 2018-2020 Arası Yayımlanan ve Yayım Aşamasında Olan Yeni Asurca Tabletler (Akyüz, F.)	30
Eski Mezopotamya'da Rüya Türleri, Terimleri ve Tanrıları (Kahya, Ö.)	33
İstanbul Üniversitesi Arkeolojik Kazı ve Araştırmalar Toplantısı – 18 (Köseoğlu, N.)	39
Tarih Boyunca Anadolu'da Hayırseverlik (Tekin, O.)	40
Kazı - Araştırma	
Pisidia Antiokheia Tiyatrosu Kazı ve Düzenleme Çalışmaları – 2019 (Özhanlı, M.)	43
Gökçeada Uğurlu-Zeytinlik Höyük Kazı Çalışmaları: Kalkolitik Çağ Tabakaları 2018-2019 Çalışmaları (Gürçal, E. – B. Erdoğan)	46
Alaca Höyük'ün Cbs ve Ua Teknolojileriyle Paleo-Landuse Analizi (Çelik, D.)	50
Kuzey Ege Arkeoloji Araştırmaları ve Uygulama Merkezi (KEAM) Adramytteion Kenti ve Egemenlik Alanı Çalışmaları – 2019 (Özgen, H. M. – E. Denктаş – A. Öztürk – B.B. Aykanat)	58
Trabzon İli Protohistorik Dönem Yüzey Araştırması – 2019 (Çalışkan–Akgül, H. – S. Kılıç – S. Demirel – E. Yılmaz)	67
Van Ayanis Urartu Kalesi'nde Kerpiç Mimari Koruma ve Onarım Çalışmaları (Karabulut, D.)	73
İzmir İli Nif Dağı Kazısı 2018 (Tül-Tulunay, E. – M. Peker – D. Baykan – C. Baykan – D.S. Lenger – M. Bilgin)	77
Epiphaneia Katılımlı Kazısı – 2019 (Pamir, H. – A. Özdzibay)	84
Orta Toroslar Tarihöncesi Araştırmaları Projesi (Algül, Ç. – O. Kayci – S. Balcı – H. Tümer – Y. Ünlü)	93
Volkanik Kapadokya'da Yeni Bir Neolitik Yerleşme: Sırçalı Tepe (Kayırlı-Değirmenyolu) (Balcı, S. – Ç. Altınbilek Algül – O. Aslaner – O. Kayci – F. Açıköz – B. Öksüz)	94
Fikirtepe Kültürü'nün Öncesi: Bilecik Bahçelievler (Fidan, E. – H. Küçükaydın)	96
Antakya Hipodrom ve Çevresi Kazıları – 2017-2019 (Pamir, H. – I. Işıklıkaya-Laubscher)	97
Enstitüden	
Yayın İlkeleri	108
2020 Yılı TEBE Araştırma Bursu İlanı	109
Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü 2018 Yılı Ali Dinçol Bursuna Layık Görülen Proje / Hellenistik Dönemde Batı Anadolu'da Yabancı Yargıçlık Sistemi (Güler, T. B.)	110
Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü 2019 Yılı Ali Dinçol Bursuna Layık Görülen Proje / Demir Çağ Oylum Höyük'ün Hayvan Ekonomisinin Anlaşılması (Aslan, B.)	113
Yeni Yayınlarımız	114

Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü 2019 Yılı Ali Dinçol Bursuna Layık Görülen Proje Demir Çağ Oylum Höyük'ün Hayvan Ekonomisinin Anlaşılması

Zooarkeoloji; arkeolojik kazı alanlarında çıkan hayvan kemiklerinin incelenmesidir. Zooarkeoloji insan ve hayvan ilişkisini çevre ile karşılaştırarak anlamaya çalışır. Hayvan kalıntılarının izin verdiği ölçüde tarih öncesi insan davranışları ve hayvan türlerinin evrimi hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlar. Çalışma malzemesinin geldiği arkeolojik alan olan Oylum Höyük Gaziantep-Kilis karayolu üzerinde bulunan Oylum Köyü'nde yer almaktadır. Boyutlarıyla bölgedeki en büyük ve önemli arkeolojik yerleşimlerden bir tanesidir. Yapılacak olan bu yüksek lisans tez çalışması sayesinde geçmiş dönem Oylum Höyük halkının Demir Çağ'ına ait öncelikle hayvansal geçim ekonomileri, beslenme alışkanlıkları, avcılık ve ritüel aktivitelerinin anlaşılması hedeflenmektedir. Ayrıca yakın çevredeki arkeolojik alanlardan ele geçen zooarkeolojik veriler karşılaştırılarak bölgesel hayvan ekonomisini ortaya çıkarmak amaçlanacaktır. Bu sonuca varabilmek için çalışılan hayvan kemiklerine, zooarkeolojik metotlar uygulanacaktır. Bu yöntemler; kemik ve dişleri sınıflandırmak, yaş ve cinsiyeti belirlemek, ölçümlerin alınması, ağırlık alınması, tür tayini, verilerin değerlendirilmesi şeklinde olacaktır.

Oylum Höyük'te yapılan arkeolojik çalışmalar Güneydoğu Anadolu ve Kuzey Suriye kültürünü anlamak için önemlidir. Kazı alanında bugüne kadar hayvan kemiklerine yönelik bir çalışma yapılmamıştır. Türkiye'de son yıllarda artan zooarkeolojik çalışmalar sayesinde geçmiş dönem insanların yaşayışları daha iyi açıklanabilecektir. Bu çalışma hem bölgede yapılan zooarkeolojik çalışmalara katkı sağlayacak hem de Oylum Höyük arkeolojik çalışmalarına zooarkeolojik bir bakış açısı kazandıracaktır. Bu tez çalışması Oylum Höyük alanında yapılmış ilk zooarkeolojik çalışma olduğu için öncü niteliğindedir ve daha sonra bu alanla ilgili yapılacak olan çalışmalara ışık tutacaktır.

Bu tez çalışmasını destekleyen ve büyük katkı sağlayan Türk Eskiçağ Bilimler Enstitüsü'ne teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca Oylum Höyük kazı başkanı Prof. Dr. Atilla Engin'in arkeolojik malzemeyi çalışmama olanak sağladığı için ve tez danışmanım Doç. Dr. Derya Silibolatlız Baykara'nın zooarkeolojik bilgilerini benimle paylaştığı için minnettarım.

Belgin Aslan

Enstitü Yayınları

Bilimsel Dizi

- Alparslan, M., *Yayınlanmamış Boğazköy Tabletleri (Bo 8486-8694) / Unpublizierte Boğazköy Tafeln (Bo 8486-8694)*, İstanbul, 2016.
- Doğan-Alparslan, M., *Hitit Kralı II. Muwatalli: Kişiliği ve İcraatı - Filolojik Belgeler Işığında, Studia ad Orientem Antiquum - 1*, İstanbul, 2012.
- Baykan, D., *Allianoi Tıp Aletleri, Studia ad Orientem Antiquum - 2*, İstanbul, 2012.
- Alparslan, M. (Haz.), *Hititolojiye Giriş, Instrumental Linguarum Antiquarum 1*, (Dizi Editörü B. Demiriş), İstanbul, 2009.
- Corpus Vasorum Antiquorum, *Türkiye Cumhuriyeti (Turkish Republic 1, Fascicule 1), Silifke Museum (K. L. Zoroğlu)*, İstanbul, 2008.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 2 / *Anamur Museum, Vol. 1, Roman Provincial Coins (O. Tekin - S. Altınoluk)*, İstanbul, 2007.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 3 / *Çanakkale Museum, Vol. 1, Roman Provincial Coins of Mysia, Troas etc. (O. Tekin - S. Altınoluk - F. Körpe)*, İstanbul, 2009.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 4 / *Ancient Coins from Mysia, Troad and Aeolis in the Collection of Selçuk Tanrıkulu (O. Tekin - A. Erol-Özdizbay)*, İstanbul, 2010.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 5 / *Tire Museum. Vol. 1: Roman Provincial Coins from Ionia, Lydia, Phrygia and, etc. (O. Tekin - S. Altınoluk)*, İstanbul, 2011.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 6 / *Burdur Museum. Vol. 1: Pisidia, Part 1: Adada-Prostanna (H. Köker)*, İstanbul, 2011.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 7 / *Ödemiş Museum. Vol. 1: Roman Provincial Coins of Ionia, Lydia and etc. (O. Tekin - S. Altınoluk)*, İstanbul, 2012.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 8 / *Muğla Museum. Vol. 1: Caria (O. Tekin - A. Erol-Özdizbay)*, İstanbul, 2012.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 9 / *The Özkan Arıkan Türk Collection Vol. 1: Troas (O. Tekin - A. Erol-Özdizbay)*, İstanbul, 2015.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 10 / *The Yavuz Tatış Collection Part 1: Ionia and Lydia (O. Tekin)*, İstanbul, 2016.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 9 / *The Özkan Arıkan Türk Collection Vol. 2: Aeolis (O. Tekin - A. Erol-Özdizbay)*, İstanbul, 2017.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 9 / *The Özkan Arıkan Türk Collection Vol. 3: Mysia (O. Tekin - A. Erol-Özdizbay)*, İstanbul, 2020.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 11 / *The Çetin Erdem Collection: Lydia and Phrygia (O. Tekin - A. Yacı)*, İstanbul, 2019.
- Corpus Ponderum Antiquorum et Islamicorum, *Turkey 1 / The Collection of Klima Plus in Silifke Museum, Greek, Roman, Byzantine and Islamic Weights (O. Tekin - A.M. Merzeci)*, İstanbul, 2012.
- Corpus Ponderum Antiquorum et Islamicorum, *Turkey 2 / Istanbul Archaeological Museums, Greek, Roman, Byzantine and Islamic Weights in the Department of Metal Objects (O. Tekin - G. Baran Çelik)*, İstanbul, 2013.
- Tekin, O., *Balance Weights in the Aegean World / Classical and Hellenistic Periods*, İstanbul, 2016.
- Savaş, Ö.S., *Anadolu (Hitit-Luvii) Hiyeroglif Yazıtlarında Geçen Tanrı, Şahıs ve Coğrafya Adları/Divine, Personal and Geographical Names in the Anatolian (Hittite-Luwian) Hieroglyphic Inscriptions*, İstanbul, 1998.

Bilimsel Toplantılar Dizisi

- Alparslan, M., *Places and Spaces in Hittite Anatolia I: Hatti and the East*, İstanbul, 2017.
- Delemen, İ. - O. Casabonne - Ş. Karagöz - O. Tekin (eds.), *The Achaemenid Impact On Local Populations and Cultures in Anatolia*, İstanbul, 2007.
- Diñçol, Ali M. (Yayına Haz.), *Çağlar Boyunca Anadolu'da Yerleşim ve Konut Uluslararası Sempozyumu (5-7 Haziran 1996)/International Symposium on Settlement and Housing in Anatolia Through the Ages (5-7 June 1996)*, İstanbul, 1999.
- Fischer, B. - H. Genz - E. Jean - K. Köroğlu (eds.), *Identifying Changes: The Transition from Bronze to Iron Ages in Anatolia and its Neighbouring Regions*, İstanbul, 2003.

Sürelî Yayın

- Colloquium Anatolicum I (eds. M. Doğan-Alparslan - M. Alparslan), İstanbul, 2002.
- Colloquium Anatolicum II (eds. M. Alparslan - M. Doğan-Alparslan), İstanbul, 2003.
- Colloquium Anatolicum III (eds. M. Alparslan - M. Doğan-Alparslan), İstanbul, 2004.

- Colloquium Anatolicum IV (eds. M. Doğan-Alparslan - G. Ergin), İstanbul, 2005.
- Colloquium Anatolicum V (eds. H. Peker - G. Ergin), İstanbul, 2006.
- Colloquium Anatolicum VI (eds. M. Alparslan - H. Peker), İstanbul, 2007.
- Colloquium Anatolicum VII (eds. M. Doğan-Alparslan - M. Alparslan - H. Peker - G. Ergin), İstanbul, 2008.
- Colloquium Anatolicum VIII (eds. M. Doğan-Alparslan - Y. G. Ergin - M. Alparslan - H. Peker), İstanbul, 2009.
- Colloquium Anatolicum IX (eds. M. Alparslan - Y. G. Ergin - H. Peker - M. Doğan-Alparslan), İstanbul, 2010.
- Colloquium Anatolicum X (eds. Y. G. Ergin - M. Doğan-Alparslan - M. Alparslan - H. Peker), İstanbul, 2011.
- Colloquium Anatolicum XI (eds. M. Alparslan - A. Akkaya), İstanbul, 2012.
- Colloquium Anatolicum XII (eds. M. Alparslan - F. Kaynar), İstanbul, 2013.
- Colloquium Anatolicum XIII (eds. M. Alparslan - B. Hürmüzlü-Kortholt - N. Karul - E. Kortanoğlu), İstanbul, 2014.
- Colloquium Anatolicum 14 (eds. B. Hürmüzlü - M. Alparslan - N. Karul - E. Kortanoğlu), İstanbul, 2015.
- Colloquium Anatolicum 15 (eds. E. Kortanoğlu - M. Alparslan - B. Hürmüzlü - N. Karul), İstanbul, 2016.
- Colloquium Anatolicum 16 (eds. E. Kortanoğlu - M. Alparslan - B. Hürmüzlü - N. Karul), İstanbul, 2017.
- Colloquium Anatolicum 17 (eds. E. Kortanoğlu - B. Hürmüzlü - M. Alparslan - N. Karul), İstanbul, 2018.
- Colloquium Anatolicum 18 (eds. E. Kortanoğlu - B. Hürmüzlü - M. Alparslan - N. Karul), İstanbul, 2019.

Kazı Monografileri

- Köroğlu, K. (ed.), *5. Yılında Yumuktepe/The V. Anniversary of the Excavation at Yumuktepe (1993-1997)*, İstanbul, 1998.

Popüler Dizi

- Alp, S., *Hititler'in Mektuplaşmaları*, İstanbul 2001².
- Alparslan, M., *Eski Anadolu'da Ticaret (MÖ II. Binyıl)*, İstanbul, 2010.
- Altınoluk, S., *Eskiçağ'da İrmak Tanrıları*, İstanbul, 2010.
- Anabolu (Usman), M., *Antik Çağ'da Et ve Balık Pazarları*, İstanbul, 2003.
- Baykan, C. - D. Baykan, *Eskiçağ'da Cam*, İstanbul, 2012.
- Bursa, P., *Antikçağ'da Anadolu'da Balık ve Balıkçılık*, İstanbul, 2010.
- Çete, İ., *Geçmişe Yolculuk Bir Gezi Rehberi, Journey into the Past: A Short Guide*, İstanbul, 1996 (Tükendi).
- Çokay, S., *Antikçağ'da Aydınlatma Araçları*, İstanbul, 2000².
- Delemen, İ., *Antik Dönemde Beslenme*, İstanbul, 2003².
- Delemen, İ. - S. Çokay-Kepeç, *Yunan ve Roma Kap Formları Sözlüğü*, İstanbul, 2009.
- Demiriş, B., *Eskiçağ'da Yazı Araç ve Gereçleri*, İstanbul, 2002³.
- Diñçol, B., *Eski Önasya ve Mısır'da Müzik*, İstanbul, 2003².
- Diñçol, B., *Eski Önasya Toplumlarında Suç Kavramı ve Ceza*, İstanbul, 2003².
- Dürüşken, Ç., *Eskiçağ'da Spor*, İstanbul, 1995 (Tükendi).
- Dürüşken, Ç., *Roma Dini*, İstanbul, 2003.
- Eğilmez, M., *Hitit Ekonomisi*, İstanbul, 2005.
- Fazlıoğlu, İ., *Eskiçağ'da Dokuma*, İstanbul, 2001².
- Fırat, M., *Antik Çağ'da Taş Duvar İşçiliği*, İstanbul, 2016.
- Gülbay, O., *Eskiçağ'da Tuvalet Kültürü*, İstanbul, 2004.
- Hırçın, S., *Çivi Yazısı Ortaya Çıkışı, Gelişmesi, Çözümü*, İstanbul, 2000³.
- Hürmüzlü, B., *Eski Yunan'da Ölü Gömme Gelenekleri*, İstanbul, 2008.
- İren, K., *Vazo Resimlerinin Işığında Eski Yunan Çanak Çömlekçiliği*, İstanbul, 2003.
- Karagöz, Ş., *Eskiçağ'da Depremler*, İstanbul, 2005.
- Köroğlu, G., *Anadolu Uygarlıklarında Taki*, İstanbul, 2004.
- Özdizbay, A., *Eski Yunan'da Tarım*, İstanbul, 2004.
- Salman, B., *Eskiçağ'da Güneş Saatleri*, İstanbul, 2007.
- Serdaroğlu, Ü., *Eskiçağ'da Tıp*, İstanbul, 2002².
- Tekin, O., *Eskiçağ'da Para, Antik Nüsmizmatige Giriş*, İstanbul, 1998³.
- Tekin, O., *Byzas'tan I. Constantinus'a Kadar Eskiçağ'da İstanbul (Byzantion)*, İstanbul, 2005³.
- Tekin, O., *Tarih Boyunca İstanbul'da Sikke Darbı ve Sikkeler*, İstanbul, 2012.
- Uzel, İ., *Anadolu Tıp Tarihine Giriş*, İstanbul, 2008.
- Zeren Hasdağlı, Melike, *Eski Çağ'da Lahitler*, İstanbul, 2019.